

**Основні зміни у системі роботи з
засудженими до покарань,
не пов'язаних з позбавленням волі, у
зв'язку з прийняттям
Закону України «Про пробацію»**

Загальні риси пробації у різних країнах:

не застосування до порушника покарання у виді ув'язнення або узагалі звільнення від покарання (на підставі спеціального соціального дослідження особистості правопорушника);

застосування пробації до правопорушника у залежності від обставин (вчинений злочин, особистість, соціальна ситуація правопорушника);

здійснення нагляду, який відрізняється від поліцейського нагляду та поєднаний з соціальною допомогою правопорушнику у процесі ресоціалізації.

Переваги пробації перед позбавленням волі:

Гуманність

Соціальні переваги: за рахунок залишення правопорушника у суспільстві збільшуються шанси його успішного виправлення, збереження корисних соціальних зв'язків (створення сім'ї), роботи (економіка країни, компенсація шкоди потерпілим), уникнення негативного впливу кримінального середовища інших засуджених у в'язницях (правопорядок).

Економічні переваги: утримання пробації для держави дешевше, ніж витрати на утримання місць позбавлення волі (інфраструктура, персонал, утримання засуджених).

ФУНКЦІЇ ПРОБАЦІЇ

Правила Ради Європи про пробацію		Закон України "Про пробацію"
Доповідь суду		+
Інші доповіді-рекомендації (наприклад, щодо осіб, які звільняються достроково)		-
Громадські роботи		+
Здійснення нагляду:		
	оцінка	+
	планування	+
	заходи виховного характеру	+
	оцінка результатів	+
	повноваження щодо виконання засудженими обов'язків	+
Робота з потерпілими від злочинів		-
Відновне правосуддя		-
Профілактика злочинності (взаємодія із зацікавленими організаціями)		+
Робота з сім'єю засудженого		- (+ неповнолітні)
Електронний моніторинг		-
Постпенітенціарний контроль		-
Допомога в соціальній адаптації		+
Робота із засудженими-громадянами інших держав та за кордоном		-

Визначення пробації

пробація - система виконання у суспільстві покарань, призначених правопорушнику, що включає коло заходів виховного впливу, таких як нагляд, контроль та надання допомоги, що мають на меті залучення засудженого до суспільного життя та забезпечення безпеки суспільства (Правила Ради Європи з пробації)

пробація – система наглядових та соціально-виховних заходів, що застосовуються за рішенням суду та відповідно до закону до засуджених, виконання певних видів кримінальних покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, та забезпечення суду інформацією, що характеризує обвинуваченого (Закон України «Про пробацію»)

Структура органу пробації у складі Державної пенітенціарної служби України

(Державна пенітенціарна служба України)

Департамент (управління) пробації (центральный апарат)

25 підрозділів управління пробацією в областях

622 підрозділи органу пробації

- 4500 посад (120 управлінській апарат)

- *психологи - не менше 1-го на 400 підоблікових;*
- *педагоги- 1 на підрозділ;*
- *соціальні працівники - 1 на підрозділ.*

Види пробації, визначені Законом України «Про пробацію»

Досудова пробація — це забезпечення суду формалізованою інформацією, що характеризує обвинуваченого, з метою прийняття судом рішення про міру його відповідальності
(досудова доповідь)

Наглядова пробація — це здійснення **наглядових та соціально-виховних заходів щодо засуджених** до покарань у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, громадських робіт, виправних робіт, осіб, яким покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк замінено покаранням у виді громадських робіт або виправних робіт, осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням **(реалізація пробаційних програм)**, звільнених від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років, а також направлення засуджених до обмеження волі для відбування покарання до виправних центрів

Пенітенціарна пробація — це підготовка осіб, які відбувають покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, до звільнення з метою трудового і побутового влаштування таких осіб після звільнення за обраним ними місцем проживання

Досудова доповідь (стаття 9 Закону)

За дорученням суду (доручення надається під час підготовчого судового засідання)

Щодо певних категорій обвинувачених (до яких може бути застосовано покарання у виді позбавлення волі на певний строк, обмеження волі або покарання, не пов'язане з позбавленням волі)

Має на меті надати суду додаткову об'єктивну інформацію про ризик вчинення обвинуваченим повторного злочину, можливість його виправлення без позбавлення або обмеження волі (необхідність ізоляції) через призму соціально-психологічної характеристики особистості обвинуваченого

Формалізована узагальнена інформація з різних джерел, у т.ч. від обвинуваченого

Береться до уваги судом при прийнятті рішення про міру відповідальності правопорушника.

Не має на меті довести винуватість або невинуватість.

Наглядова пробація (стаття 10 Закону)

Крім виконання покарань, альтернативних позбавленню волі, здійснюється нагляд

Нагляд передбачає як контроль за поведінкою, так і заходи соціальної реабілітації, які базуються на оцінці ризику вчинення повторного злочину та потреб правопорушника.

Виховну та профілактичну роботу здійснює працівник пробації, а не органу внутрішніх справ.

Щодо осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням, за рішенням суду застосовуються пробаційні програми психокорекційного змісту (наприклад, подолання агресивної поведінки, шкідливих звичок, психологічних проблем) або соціально-реабілітаційні програми (набуття позитивних соціальних навичок, соціального статусу, усунення або мінімізація негативних соціальних факторів).

Підготовка засуджених до звільнення (стаття 11 Закону)

Сприяння засудженим, які готуються до звільнення, у:

- визначенні місця проживання після звільнення;
- влаштуванні до спеціалізованих установ для звільнених;
- госпіталізації до закладів охорони здоров'я осіб, які потребують стаціонарної медичної допомоги;
- працевлаштуванні працездатних осіб.

Здійснення заходів підготовки до звільнення координується з підрозділами пробації за місцем проживання засудженого після звільнення або місцем розташування установ соціальної адаптації для звільнених. Тобто створюється більш ефективна система соціального супроводу звільнених

Пробація щодо неповнолітніх, волонтерство

(стаття 11 Закону)

Особливості застосування пробації щодо неповнолітніх при підготовці досудового звіту, здійсненні нагляду та соціально-виховної роботи із залученням батьків та спеціальних служб.

Пробаційні програми щодо неповнолітніх реалізують органи соціальної політики

(стаття 20 закону).

У здійсненні нагляду за засудженими та проведенні з ними соціально-виховної роботи братимуть участь волонтери пробації (представники недержавних об'єднань або за дорученням волонтерської організації на договірній основі)

Повноваження персоналу пробації (стаття 19 Закону)

Працівник пробації – учасник судового процесу.

Під час здійснення нагляду персонал органу пробації має право: перебувати на земельних ділянках, у жилих та інших приміщеннях громадян за їхньою згодою, а також на території і в приміщеннях підприємств, установ і організацій з повідомленням про це керівника або уповноваженої ним особи;

відвідувати суб'єктів пробації за місцем їх проживання, роботи або навчання;

викликати суб'єктів пробації до органу пробації та отримувати від них усні чи письмові пояснення.

Персоналу органу пробації безоплатно надається у встановлений ним строк інформація, необхідна для здійснення його повноважень.

Центр відвідування для дітей м. Мелітополь

Постановка неповнолітньої особи на облік

Збір інформації та проведення оцінки ризиків і потреб

Розробка індивідуального плану

Погодження плану з неповнолітньою особою та її направлення до Центру Відвідування

Надання послуг та проходження програм відповідно до плану індивідуальної роботи

Контроль за виконанням плану та перегляд оцінки

Заключна оцінка потреб і завершення роботи з неповнолітньою особою

Спільний проект кримінально-виконавчої інспекції м. Полтава та НДО «Світло надії» «Пробаційний центр»

управління ДПТС України в Полтавській області

СЕКТОР КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ ІНСПЕКЦІЇ

Робота «Денного центру пробації»

управління ДПТС України в Полтавській області

СЕКТОР КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ ІНСПЕКЦІЇ

